

ЕСТЕТИЧНА КОНЦЕПЦІЯ ЕКОДИЗАЙНУ

В статті на основі аналізу наукових і документальних джерел та їх узагальнення розглянуто зміст та виявлено завдання і напрями екодизайну, визначено ознаки екостилю і екоінтер'єру, висвітлено роль екодизайну в суспільстві.

Ключові слова: екологія, дизайн, екостиль, екодизайн, інтер'єр, предметне середовище, архітектура.

Вступ. Людина і природа мають історично усталені форми взаємодії. В системі «людина – природа» вагому роль відіграє питання екологія, взаємодія людини і суспільства з природним середовищем. Екодизайн став одним з останніх трендів у дизайні. Що ж таке екодизайн або як його ще називають, екостиль? Які його риси? Екодизайн визначають як напрям в дизайні, що базується на ідеї захисту навколишнього середовища – як відносно виробництва меблів так і будівельних матеріалів, так і стосовно впливу облаштування просторового середовища людини. Цей стиль сягає своїм корінням скандинавського і японського мінімалізму.

Постановка проблеми. Екологічні проблеми ХХІ століття постали глобальним питанням для всього людства. Провідні держави стурбовані пошуками нових шляхів для безпечного використання і переробки складних матеріалів і речей. Ці пошуки підтримали дизайнери, архітектори і спеціалісти багатьох суміжних галузей. Як наслідок такої діяльності народжується напрям «екодизайн», основна мета якого полягає не лише в раціональному використанні матеріалів і ресурсів, але і в створенні об'єктів архітектури і дизайну заснованих на новітніх екологічних технологіях.

Мета статті. На основі аналізу наукових і документальних джерел та їх узагальнення розглянути зміст та виявити завдання і напрями екодизайну, визначити ознаки екостилю і екоінтер'єру, висвітлити роль екодизайну в суспільстві.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дизайн як специфічний вид творчої діяльності розглядає людину в контексті її функціональних, культурних, естетичних і екологічних потреб в загальній системі «людина – предмет– середовище». Теоретичні проблеми дизайн організації середовища життєдіяльності людини висвітлюються в дослідженнях С.Хан – Мамедова, М.Качана, В.Таласова, В.Глазичева, О.Любомірової, С.Потапова. Сучасні проблеми дизайну архітектурного середовища та пов'язані з ним проблеми вивчають В.Мироненко, П.Нагорний. Становлення, риси формування, особливості і принципи екодизайну досліджують О.Лаврентьєв, Ю.Лебедєв, А.Щепанов, В.Єрмаков, С.Блащук, Н.Єгорова.

Результати дослідження. Філіп Старк зауважив, що екологія – це питання довговічності[5, с.28]. Екологічний стиль в дизайні не можна назвати модним в розумінні швидкоплинного явища. Екодизайн – позачасовий напрям, він виник як антитеза бездумно споживацькому ставленню до життя і буде тільки зміцнювати позиції. Екологізм – це актуальна течія, відтінок необхідності, який присутній в цьому слові, більш ємко відображає глибинну сутність стилю. Екодизайн – своєрідний спосіб повернутися до джерел, спроба людини відтворити природну красу у власному житловому середовищі.

Закономірний парадокс: про екологічний стиль заговорили саме тоді, коли на планеті розпочалися проблеми з екологією. Виявилось, що дизайн створений самим життям, – досконалий: графіка ліній на розпилянній дошці, дивовижні узорі каменів, багатство відтінків природної палітри. Власне це і є основні ознаки стилю: натуральні матеріали, природні відтінки землі, прості меблі з необробленої деревини, плетені і керамічні деталі, льняний текстиль. В екологічно чистому дизайні предметне середовище, інтер'єр справжні та натуральні – повністю відсутні алюзія і обманка. При цьому екодизайн не потребує відмови від досягнень цивілізації – присутність сучасної аудіо -, відео - і побутової техніки не заважає.

Окрім естетичних і етичних потреб, екологічний дизайн займає гуманістичну позицію стосовно людини. Еко – не жорсткий стиль, середовища можливо доповнювати і наповнювати як новими, так і старими речами, предметами мистецтва і побуту, не боючись порушити стрункність візуального ряду і стилістичної цілісності. Екостиль надає можливість для творчого самовираження. Ще Алвар Аалто проектував будинки з проростаючими крізь дах деревами та обплітаючими рослинами.

Основними принципами екодизайну є:

- a. використання натуральних, бажано швидко відновлюючих матеріалів, виробництво яких не впливає негативно на екологію
- b. нетоксичність
- c. використання енергозберігаючих технологій
- d. простота і безпека утилізації, можливість повторного використання матеріалів з мінімальною екологічною шкодою

Принципи екологічного дизайну втілюють турботу про оточуюче середовище з метою зниження впливу товарів на оточуюче середовище від початку і до закінчення життєвого циклу.

Основними матеріалами екодизайну є дерево, пробка, камінь, глина, скло, тканини з натуральних матеріалів (біобавовна , тканини з бамбука, льон, шерсть).

Кольори екостилю – бежевий, коричневий, білий (в контрасті з чорним

або темним деревом), ніжні пастельні тона. Найчастіше використовують природні кольори : блідо – зелений, блідо – блакитний, кольори трави, води, каміння, дерева, ґрунту. Часто екостиль представляють у вигляді кантрі, з великою кількістю декоративних елементів, різьбою, мереживом, розписами.

Справжній екостиль повинен відображати сучасність, її мінімалізм, простоту і функціональність.

Екодизайн включає такі напрями як ландшафтний дизайн, фітодизайн, психодизайн, дизайн меблів, дизайн інтер'єру, дизайн одягу, фен – шуй. Сьогодні цей стиль набуває надзвичайної популярності. Сучасне суспільство стає все більш урбанізованим. Особливість екодизайну в тому, що він враховує характер, вік, соціальний статус, окрім того,цей стиль визволяє і спрямовує позитивну енергію, правильно розташовує меблі в будинку, офісі чи установі та вибирає оптимальне поєднання кольорів,а також нейтралізує в приміщенні патогенні зони,усуває вплив негативної енергії на людину та оточуюче середовище.

Екологічний підхід до дизайну означає зниження впливу на оточуюче середовище в процесі проектування,розробки, виробництва і розповсюдження продукції.

Екологічний дизайн або екостиль відображає намагання людини максимально наблизити власне помешкання до природних умов. Стиль хай – тек підкорив споживачів в середині 60- років, наприкінці ХХ століття виникає нова тенденція в дизайні – екологічний інтер'єр. Створення екологічного інтер'єра дозволяє його мешканцям відчутти єднання з природою і гармонією оточуючого світу.

Основним аспектом екологічного дизайну є використання лише натуральних, екологічно чистих матеріалів. В іншому екодизайн не стиснений ніякими рамками і дозволяє максимально відображати характер і звички мешканців будинку чи квартири в його інтер'єрі.

В організації внутрішнього простору в екоінтер'єрі присутні раціоналізм і лаконічність. Прямокутні, досить просторі приміщення обставляють невеликою кількістю меблів. Домінує дерево в поєднанні зі шкірою, ковкою і плетінням. Найчастіше з цього матеріалу виконують абсолютно все, однак перевага надається світлим породам дерева – березі, буку, сосні. Поверхні вибілені і покриті тонким шаром напівпрозорої фарби. Загальна пастельна гама іноді розбавляється вкрапленнями неясного зеленого, бірюзового, теракотового і бурштинового кольорів. Будь – які меблі повинні виконувати суворо визначену функцію, а не бути лише прикрасою кімнати[2, с.38].

В екоінтер'єрі використовують натуральні тканини – льон і хлопок. Текстиль може бути однотонним, в клітинку або мати квітковий орнамент

приглушених тонів. Така комбінація чудово контрастує зі світлими площинами. Стильову стриманість поживляють і яскраві диванні подушки.

Як один із варіантів оформлення вікна – білосніжна штора з органді, вишита льняними нитками або прикрашена льняним кантом. До неї можна підібрати масивні кісті з льону. Викрій таких штор простий: прямі, іноді вільні драповані полотнища. Карниз – дерев'яний або литий. Віконна драпіровка може бути в'язаною або плетеною, з використанням дерев'яних прикрас, кам'яних, керамічних і кістяних бус або мідних колечок.

В екодизайні використовується і флористика – дерева, рослини і листя, якими вкриваються стіни, шпалер іноді меблі. Завершальний штрих ознак екоінтер'єру – аксесуари: скляні та глиняні вази, плетені кошики, скрині, гілки дерев, живі квіти, домашнє мереживо, дерев'яні та солом'яні фруктошниці і солонки, циновки з коноплі і тростини, декоративні фонтанчики [1, с.5].

Особлива увага в еко стилі відводиться світильникам – найпопулярніші з них лампи з тканинним абажуром і торшери в стилі кантрі. Основна ідея екодизайну – створити середовище, яке не суперечить природі і допомагає відновити душевну рівновагу.

Екологічний дизайн інтер'єра підійде, в першу чергу, тим особам, які відчувають відповідальність за оточуючу природу, невід'ємною частиною якої є всі ми. Екодизайн – це не просто стильний і красивий інтер'єр, це спосіб вираження визначеної життєвої позиції, протесту проти безмежного споживацького інстинкту і забрудненої природи.

Кімната з екодизайном вимагає хорошого освітлення. Вона має бути не просто світлою, в ній повинна відчуватися погода, похмура чи сонячна. В якості джерела світла використовують люмінесцентні лампи.

Інтер'єр в екологічному стилі – значно щось більше, ніж естетичне середовище, це визначена життєва позиція, в такому виборі присутнє шанобливе ставлення до ресурсів, відповідальність за оточуюче середовище, прагнення до раціональної, комфортної без марнотратства організації побуту.

Висновки

1. Екологічний дизайн – новий напрям дизайнерської діяльності спрямований на вирішення двох взаємопов'язаних завдань:

- Проектування комплексних об'єктів з позиції широкого спектру проблем взаємовідносин людини з природою, предметно – просторовим і соціокультурним оточенням.
- Людинодоцільна реконструкція і реорганізація власного природного оточення з метою створення гармонійного середовища для проживання людини.

2. Основними принципами екодизайну є використання натуральних, швидко відновлюючих матеріалів, виробництво яких не впливає негативно на екологію, нетоксичність, використання енергозберігаючих технологій, простота і безпека утилізації, можливість повторного використання матеріалів з мінімальною екологічною шкодою. Принципи екологічного дизайну втілюють турботу про оточуюче середовище з метою зниження впливу товарів на оточуюче середовище від початку і до закінчення життєвого циклу.

4. Основні матеріали екодизайну – дерево, пробка, камінь, глина, скло, тканини з натуральних матеріалів (біохлопок, тканини з бамбука, льон, шерсть).

5. Кольори екостилю – бежевий, коричневий, білий (в контрасті з чорним або темним деревом), ніжні пастельні тона. Найчастіше використовують природні кольори : блідо – зелений, блідо – блакитний, кольори трави, води, каміння, дерева, ґрунту.

6. Справжній екостиль повинен відображати сучасність, мінімалізм, простоту і функціональність.

7. Екодизайн включає такі напрями як ландшафтний дизайн, фітодизайн, психодизайн, дизайн меблів, дизайн інтер'єру, дизайн одягу, фен – шуй.

8. Особливість екодизайну: враховує характер, вік, соціальний статус, окрім того, цей стиль визволяє і спрямовує позитивну енергію, правильно розташовує меблі в будинку, офісі чи установі та вибирає оптимальне поєднання кольорів, а також нейтралізує в приміщенні патогенні зони, усуває вплив негативної енергії на людину та оточуюче середовище.

9. Екодизайн – не просто стильний і красивий інтер'єр, це спосіб вираження визначеної життєвої позиції, протесту проти безмежного споживацького інстинкту і забруднення природи.

Список використаних джерел

1. Егорова Н. Стиль в интерьере. Т.4. Экология / Н.Егорова. – К.: Издательский Дом УМХ, 2005.– 64 с.
2. Ермаков В. Эко-дизайн: возможность почувствовать гармонию окружающего мира.– М.: Гардарики, 2009.– 97с.
3. Лавренъев А.Н. История дизайна / А.Н. Лавренъев.– М.: Гардарики, 2007.– 297с.
4. Лебедев Ю.С. Гармония форм в живой природе и архитектуре / Ю.С. Лебедев.– М.: ЦНТИ, 1976.– 94с.
5. Холмянский Л.М., Щипанов А.С. Современный дизайн.– М.: Просвещение, Творческая группа Incub, 1985. – 403с.

Аннотація

В статті на основі аналізу наукових і документальних джерел і їх обобщення розглянуто зміст, виявлені задачі і напрями екодизайну, визначені ознаки екостилю і екоінтер'єру, освітлена роль екодизайну в суспільстві.

Ключевые слова: екологія, дизайн, екостиль, екодизайн, інтер'єр, предметна середина, архітектура.

Annotation.

The article, based on scientific analysis and documentary sources and their generalizations considered the content and objectives and identified areas of ecodesign, defined signs and ecostyles of interior, highlighted role of ecodesign in society.

Keywords: ecology, design, ecostyle, ecodesign, interior, subject environment, architecture.

ІЛЮСТРАЦІЇ

Рис. 1. Ландшафтний екодизайн

Рис. 2. Екодизайн інтер'єру

Рис. 3. Екодизайн кухні

Рис .4. Екодизайн ванної кімнати